

Tema 5: Fonts de finançament i cicles interns de l'empresa

Empresa

Grau d' Enginyeria Informàtica

Finançament d'una empresa: conceptes bàsics

- » **Finançar una empresa:** és dotar-la dels recursos necessaris per poder dur a terme la seva activitat.
- » Funcions principals del Director Financer:
  - Buscar possibles fonts de finançament i avaluar-ne el cost-benefici de cada una d'elles
  - Analitzar les possibles necessitats d'inversió
  - Realitzar un anàlisi de rendibilitat y liquidabilitat de l'empresa.

Informació Comptable: Les Comptes Anuals

- » Els **estats financers**, també denominats **comptes anuals**, **informes financers** o **estats comptables**, són el reflex de la comptabilitat d'una empresa i mostren l'estructura econòmica d'aquesta.
- » En els estats financers es plasmen les **activitats econòmiques** que es realitzen a l'empresa **durant un determinat període**.
- » Mostren **l'exercici econòmic** d'un any de l'empresa.
- » Els comptes anuals permeten als inversors sospesar si l'empresa té una **estructura solvent o no** i, per tant, analitzar si és rendible invertir-hi o no.

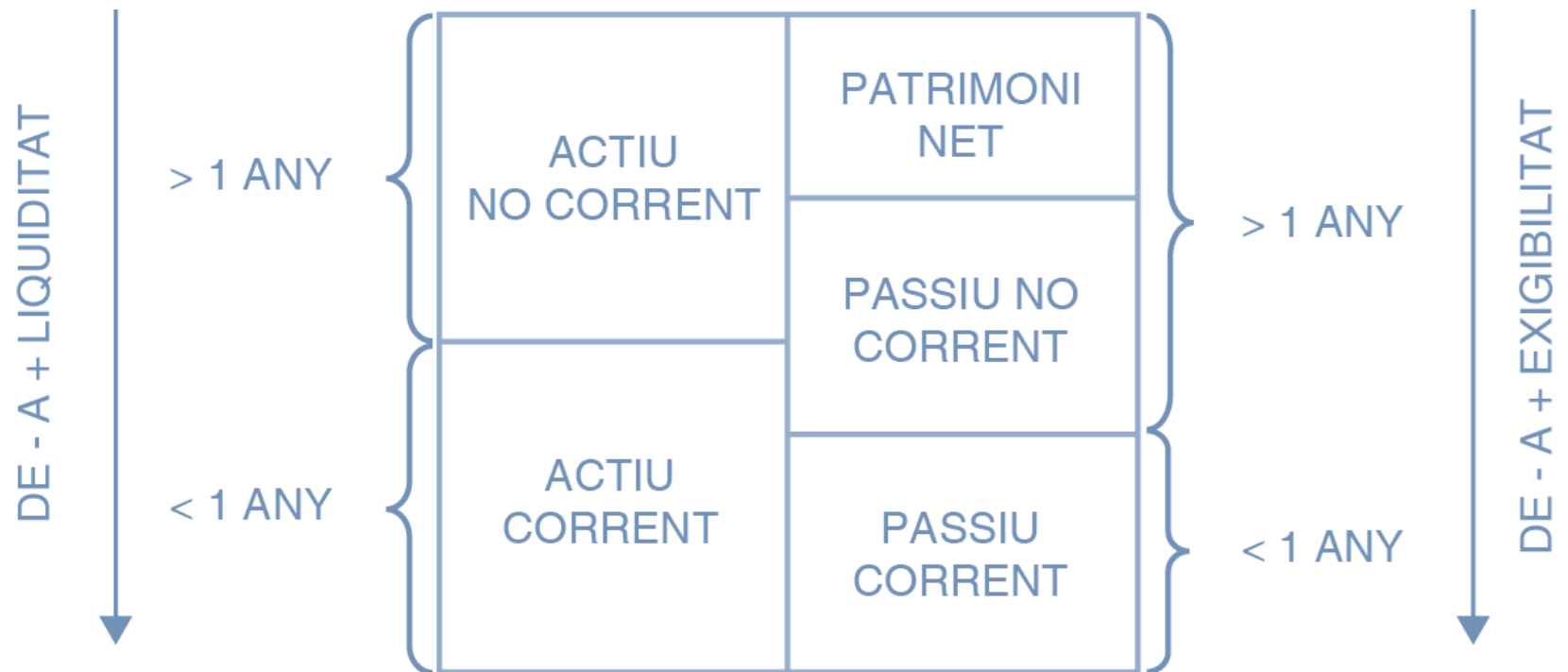
- » Les **comptes anuals** d'una empresa la componen:
  - » Balanç de situació
  - » Compte de resultats (P i G o P&L)
  - » Estats de fluxos d'efectiu (EFE)
  - » Estat de canvis del patrimoni net (ECPN)
  - » Memòria

Balanç de situació

- » És el document comptable que informa sobre la situació de l'empresa, presentant els seus drets i obligacions, així com el seu capital i reserves, valorats d'acord amb els criteris de comptabilitat, generalment acceptats, en un moment determinat del temps.
- » En el Balanç es mostra:
  - **Actiu:** Béns i drets que té l'empresa en un moment determinat
  - **Passiu:** Deutes i obligacions de l'empresa en un moment determinat
  - **Patrimoni net:** Aportacions realitzades pels socis i beneficis que ha generat l'empresa.

Balanç de situació

Balanç de situació: Estructura

Balanç de situació: Estructura

BALANÇ DE SITUACIÓ	
ACTIU (estructura econòmica o capital en funcionament)	PATRIMONI NET I PASSIU (estructura financera o capital financer)
ACTIU NO CORRENT <ul style="list-style-type: none"> ▪ Immobilitzat intangible* <ul style="list-style-type: none"> × Investigació i desenvolupament × Concessions administratives, propietat industrial i drets de traspàs × Aplicacions informàtiques ▪ Immobilitzat material* <ul style="list-style-type: none"> × Terrenys i béns naturals × Construccions × Instal·lacions tècniques × Maquinària × Utillatge × Mobiliari × Elements de transport × Equips per a processos d'informació × Altre immobilitzat material ▪ Inversions immobiliàries <ul style="list-style-type: none"> × Inversions en Terrenys i béns naturals × Inversions en Construccions ▪ Inversions financeres a llarg termini ACTIU CORRENT <ul style="list-style-type: none"> ▪ Existències <ul style="list-style-type: none"> × Comercials × Matèries primeres × Productes en curs × Productes acabats ▪ Realitzable <ul style="list-style-type: none"> × Clients × Deutors × Hisenda Pública, deutora per diversos conceptes × Organismes de Seguretat Social deutors ▪ Disponible <ul style="list-style-type: none"> × Bancs i institucions de crèdit × Caixa 	PATRIMONI NET <ul style="list-style-type: none"> × Capital / Capital social × Reserves × Resultat de l'exercici PASSIU NO CORRENT <ul style="list-style-type: none"> × Proveïdors d'immobilitzat a llarg termini × Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit PASSIU CORRENT <ul style="list-style-type: none"> × Proveïdors × Creditors per prestació de serveis × Proveïdors d'immobilitzat a curt termini × Deutes a curt termini amb entitats de crèdit × Deutes a curt termini × Hisenda Pública, creditora per conceptes fiscals × Organismes de la Seguretat Social creditors

Pèrdues i Guanyys

- » És el document comptable que compara els ingressos de l'empresa amb els costos de la mateixa, i mostra si hi ha hagut beneficis o pèrdues en l'exercici comptable.
- » Dins de P i G, tenim dos elements:
  - **Ingressos:** Són entrades de recursos o eliminació d'obligacions que generen increments de patrimoni.
  - **Despeses:** Són sortides de recursos o increment d'obligacions (es a dir, disminucions en l'actiu o increments en el passiu)

Pèrdues i Guanyys

PÈRDUES I GUANYYS
+Ingressos d'explotació <ul style="list-style-type: none">
a. Import net de la xifra de negocis
b. Variació de les existències de productes acabats i en curs
c. Altres ingressos d'explotació
- Despeses d'explotació <ul style="list-style-type: none">
a. Proveïments (Compres ± Variació d'existències comercials i matèries primeres)
b. Despeses de personal
c. Amortització de l'immobilitzat
d. Altres despeses d'explotació
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ
= RESULTAT ABANS D'INTERESSOS I IMPOSTOS (BAII)
RESULTAT ABANS D'INTERESSOS I IMPOSTOS (BAII)
+Ingressos financers
- Despeses financeres
RESULTAT FINANCER
= RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS (BAI)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS (BAI)
- Impost sobre beneficis
= RESULTAT NET (BN)

- » **Estat de canvis en el patrimoni net:** És el document comptable que mostra les variacions en les entrades i sortides en les operacions de l'empresa entre l'inici del període i al final del mateix, generalment un any però no sempre és així.
- » **Estat de fluxos d'efectiu:** És el document comptable que mostra les fonts, regularitat i ús de l'efectiu de l'empresa, usant estimacions directes (la més utilitzada) o indirectes. L'estimació directa mostra l'efectiu net generat per les operacions. Aquesta variable és de vital importància per a analitzar la situació de l'Empresa ja que reflecteix la seva liquiditat.

La Memòria

- » És el document utilitzat en comptabilitat que serveix per ampliar la informació continguda en els comptes anuals.
- » És a dir, la memòria s'ha de presentar i elaborar conjuntament amb els altres estats financers.
- » Forma part dels comptes anuals de les societats.
- » La funció d'aquest estat comptable és la de completar, ampliar, comentar i fer aclariments sobre la resta de documents que s'integren en els comptes anuals.

Informe d'Auditoria

- » L' **Informe d'Auditoria** és un document realitzat per un auditor extern on expressa una opinió no vinculant sobre els comptes anuals o estats financers que presenta una empresa.
- » Per tant, és l'informe resultant d'un procés d'auditoria comptable, que és el procés sistemàtic de revisió dels comptes anuals d'una empresa, per tal de comprovar que aquestes reflecteixin la imatge fidel de la mateixa.
- » La majoria d'empreses no tenen el requisit legal de ser auditades. No obstant això, moltes d'elles sí que són auditades, ja que els tercers tenen una major confiança en l'empresa si hi ha un informe d'auditoria favorable. Exemples en els quals un informe d'auditoria pot beneficiar a l'empresa: al demanar un préstec bancari, en intentar captar nous accionistes, etc.

Fonts de Finançament de l'Empresa

- » Les fonts de finançament de l'empresa són les vies que utilitza l'empresa per obtenir els recursos financers necessaris que sufraguen la seva activitat.
- » Un dels grans objectius de tota empresa és la seva supervivència, i per garantir la seva continuïtat ha de proveir-se de recursos financers. Les fonts de finançament seran les vies que utilitzi l'empresa per aconseguir fons. Perquè l'empresa pugui mantenir una estructura econòmica, és a dir, els seus béns i drets, seran necessari uns recursos financers. Aquest tipus de recursos es trobaran en el patrimoni net i el passiu. Una altra de les finalitats de les fonts de finançament serà aconseguir els fons necessaris per aconseguir les inversions més rendibles per a l'empresa.

Fonts de finançament en el balanç

- » En el balanç d'una empresa es recullen les diferents fonts de finançament. Podem trobar dos grans grups el patrimoni net i el passiu.
  - **Patrimoni net:** Són els recursos propis de l'empresa, les aportacions de capital dels socis, les reserves i els beneficis no distribuïts.
  - **Passiu:** Recull les obligacions de l'empresa com els préstecs bancaris, els deutes amb proveïdors o els deutes amb Hisenda.

¿Finançament extern o autofinançament?

- » A l'hora de buscar recursos per sufragar l'activitat de l'empresa, sorgeix una gran pregunta: ¿Acudim a fonts de finançament alienes o ens financem per nosaltres mateixos? La decisió que es prengui condicionarà el futur de l'empresa i la seva independència.
  - Si optem per l'**autofinançament o finançament intern**, recorrerem als recursos propis. L'empresa gaudirà de més independència al no dependre de capitals aliens, però, les seves inversions seran molt més limitades. D'altra banda, l'autofinançament permetrà que l'empresa eviti pagar els onerosos interessos que generen els deutes amb tercers.
  - En la banda oposada ens trobem amb el **finançament extern**, en ella es troben els crèdits, préstecs, descomptes comercials, l'emissió d'obligacions, el factoring o el leasing. També es considera finançament extern a les aportacions dels socis, però, aquestes no suposen un deute per l'empresa perquè no han de ser retornades.

Tipus de fonts de finançament

- » A l'hora de parlar de fonts de finançament internes i externes trobarem la següent classificació segons la seva procedència:
  - » Fonts de finançament internes
  - » Fonts de finançament externes

Principals fonts de finançament internes

- » **Beneficis no distribuïts de l'empresa (Reserves):** que poden dedicar-se a ampliacions de capital.
- » **Provisions:** per a cobrir possibles pèrdues en el futur.
- » **Amortitzacions:** Són fons que es fan servir per evitar que l'empresa quedi descapitalitzada causa de l'envelliment i pèrdua de valor dels seus actius.

Principals fonts de finançament externes

- » **Aportacions de capital dels socis.**
- » **Préstecs:** Es signa un contracte amb una persona física o jurídica (societat) per obtenir uns diners que haurà de ser retornat en un termini determinat de temps i a un tipus d'interès. Parlarem de préstecs a curt termini si la quantitat prestada s'ha de retornar en menys d'un any.
- » **Línia de crèdit**

Principals fonts de finançament externes

- » **Lísing:** És el contracte pel qual una empresa cedeix a una altra l'ús d'un bé a canvi del pagament d'unes quotes de lloguer periòdiques durant un determinat període de temps. En acabar el contracte, l'usuari del bé o arrendatari disposarà d'una opció de compra sobre el bé. És una font de finançament a llarg termini.
- » **Factoring:** Una societat cedeix a una altra el cobrament dels seus deutes.
- » **Confirming:** El confirming és un producte financer en on una empresa (client) lliurament l'administració integral dels pagaments als seus proveïdors (beneficiaris) a una entitat financera o de crèdit.

Principals fonts de finançament externes

- » **Descompte comercial:** Es cedeixen els drets de cobrament dels deutes a una entitat financera, que anticiparà el seu import restant comissions i interessos.
- » **Pagaré:** és un document que suposa la promesa de pagament a algú. Aquest compromís inclou la suma fixada de diners com a pagament i el termini de temps per a realitzar el mateix.
- » **Crowdfunding:** També anomenat **micromecenatge**, consisteix en finançar un projecte a través de donacions col·lectives. Una gran plataforma per a això és Internet.
- » **Crowdlending:** És un mecanisme de finançament col·lectiu pel qual petits inversors presten els seus diners a una empresa amb l'objectiu de recuperar la inversió en un futur sumada al pagament d'uns interessos. És una alternativa als préstecs bancaris.

Principals fonts de finançament externes

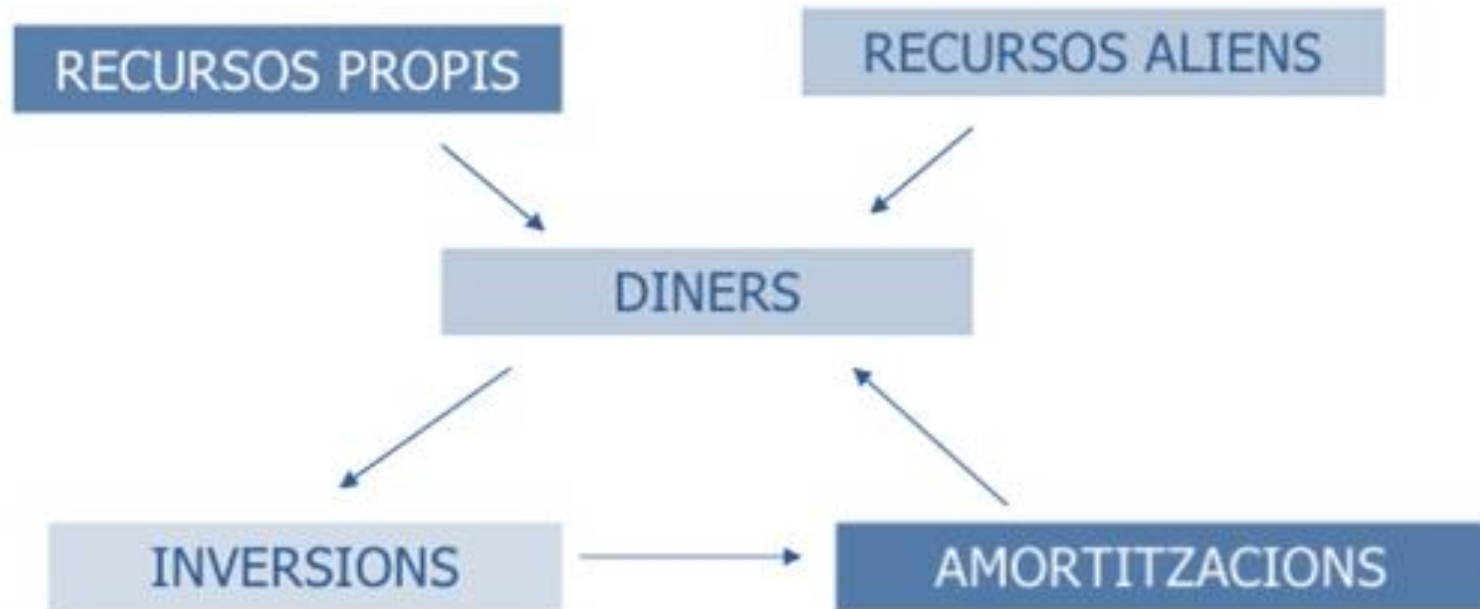
- » **Venture Capital:** inversions a través d'accions que serveixen per finançar companyies de petita o mitjana grandària:
- » **Societat de Garantia Recíproca**
- » **Societat de Capital Risc**
- » **Crèdits estatals** (ICO, CDTI per exemple)
- » **Capitalitzar pagaments públics** (pagament únic de la prestació de l'atur per exemple)
- » **Subvencions públiques**

Fonts de finançament segons el seu venciment

- » També podem classificar les fonts de finançament segons el seu venciment:
  - **A curt termini:** El termini de devolució és inferior a un any. Com a exemples es poden citar el crèdit bancari i la línia de descompte.
  - **A llarg termini:** El venciment serà superior a un any

- » Dins l'empresa podem distingir entre dos cicles principalment:
  - **Cicle Llarg:** O també anomenat **cicle de Capital de l'Empresa**. Bàsicament refereix a la captació de recursos financers i la inversió en equips i maquinaria. Aquest cicle no sol tenir sempre la mateixa duració dins l'empresa.
  - **Cicle curt:** O també anomenat **cicle d'explotació** o **cicle diner-mercaderia-diner**. Es refereix al cicle que es produeix amb les activitats operatives de l'empresa, que es repeteixen normalment amb una regularitat determinada. La durada mitjana del cicle d'explotació rep el nom de: **Període Mitjà de Maduració (PMM)**

Cicle Llarg

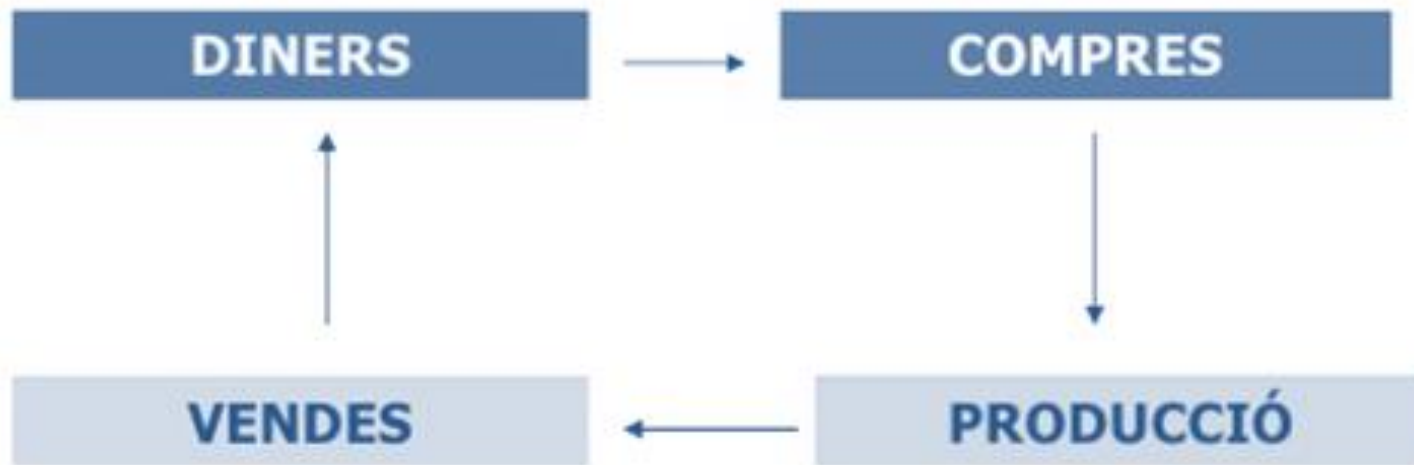

Les inversions en actiu no corrent es recuperen al llarg de diversos exercicis econòmics.

L'**amortització** anual s'incorpora al cost del producte. Això permet recuperar cada any part de la inversió feta. Quan els béns estan totalment amortitzats, el fons d'amortització s'utilitza per renovar-los.

Cicle Curt

Període Mitjà De Maduració: És el temps que l'empresa triga a recuperar els diners que ha invertit en el procés productiu

Període mitjà de maduració

- » **Període mitjà de maduració:** Subperíodes que formen el període mitjà de maduració
  - **Període mitjà d'aprovisionament** → Número de dies que les matèries primeres són al magatzem (PMa)
  - **Període mitjà de fabricació** → És el número de dies que es tarda a fabricar un producte (PMf)
  - **Període mitjà de venda** → És el número de dies que es tarda a vendre un producte (PMv)
  - **Període mitjà de cobrament** → Nombre de dies que generalment es tarda a cobrar les factures als clients. (PMc)
  - **Període mitjà de pagament** → És el nombre de dies que es tarda a pagar les factures als proveïdors. (PMp)

Període mitjà de maduració

» Per calcular el període mitjà de maduració es diferencia entre:

- **Període mitjà de maduració econòmic:** és el temps que dura tot el cicle d'exploració, des de que es produeix l'entrada de les matèries primeres fins que es cobren les factures als clients.

$$PME=PMa+PMf+PMv+PMc$$

- **Període mitjà de maduració financer o període mitjà de maduració:** és el temps en que, generalment, l'empresa tarda a recuperar els diners que ha invertit en la compra de les matèries primeres

$$PM=PMa+PMf+PMv+PMc-PMp$$

Període mitjà de maduració

- » En una **empresa comercial** podem distingir els següents Subperíode del Període mitjà de maduració
- **Subperíode d'aprovisionament i emmagatzematge** → Temps que s'emmagatzema el producte acabat fins que es ven
  - **Subperíode de cobrament** → Temps que tarda l'empresa a cobrar dels clients
  - **Subperíode de pagament** → Temps que tarda l'empresa a pagar els proveïdors.

$$PM = Pma + PMC - PMp$$

Nota: Com que amb cada cicle l'empresa té un benefici el que més l'interessa a una empresa és que el PM sigui el més curt possible.

Relació entre el període mitjà de maduració i el fons de maniobra

- » Com més gran sigui el temps que l'empresa tarda a recuperar la inversió, més gran ha de ser el **fons de maniobra** que es necessita.
- » Així doncs, podem definir el fons de maniobra com el conjunt de recursos que l'empresa necessita per finançar-se durant el període de maduració financer.

$$FM = \text{Actiu Corrent} - \text{Passiu Corrent} = AC - PC$$

També es pot calcular:

$$FM = \text{Patrimoni net} + \text{Passiu no corrent} - \text{Actiu no corrent}$$

En general, l'ideal es que $FM > 0$, perquè és interessant que una part de l'actiu corrent sigui finançat per recursos permanents. Però tinguem en compte que si una empresa presenta un $PM < 0$ pot presentar un $FM < 0$ i això no suposa cap problema.

- » És molt important que l'empresa analitzi constantment la seva informació financera i comptable, amb l'objectiu de:
  - **Conèixer el grau de liquiditat** (diners) i **de solvència** que té per tal de poder comprovar si podrà pagar els seus deutes tant a curt termini com a llarg termini
  - **Conèixer la rendibilitat** que s'obté dels actius en els que l'empresa ha invertit.

Ratis fonamentals per la gestió financera

- » Per tal de poder portar a terme aquest anàlisi es necessari recórrer a la utilització d'una sèrie de **ratis o indicadors**, els quals un cop alimentats per la informació comptable, oferiran un resultat a l'empresa que pot esser molt útil per saber el diagnòstic de la seva situació.
- » Les principals categories de ratis financers:
  - Ratis de liquiditat
  - Ratis d'endeutament
  - Ratis de rotació
  - Ratis de rendibilitat

Ratis fonamentals per la gestió financera

» Ratis de liquiditat:

- **Rati de liquiditat:** $\text{Actiu corrent} / \text{Passiu corrent} * 100 = 2$
- **Rati de tresoreria :** $\text{Realitzable} + \text{Disponible} / \text{Passiu corrent} = 1$
- **Rati de disponibilitat:** $\text{Disponible} / \text{Passiu corrent} = 0,15 - 0,30$
- **Rati de dies de disponibilitat:** $\text{Disponible} / \text{Pagaments anuals} * 365$

» Ratis d'endeutament:

- **Rati de endeutament:** $\text{Passiu total} / \text{Actiu total} = \text{inferior a } 1$
- **Rati de qualitat del deute:** $\text{Passiu no corrent} / \text{Passiu total} = \text{superiors al } 50\%$
- **Rati de capacitat de devolució del deute:** $\text{Cash Flow (Beneficis} + \text{Amortitzacions)} / \text{Total Passiu}$
- **Rati cost del deute:** $\text{Despeses financeres} / \text{Total deute amb cost (en funció de la situació econòmica del mercat)}$

Ratis fonamentals per la gestió financera

» Ratis de rotació:

- Rati de rotació de l'actiu: $\text{Vendes} / \text{Actiu Total}$
- Rati de rotació dels estocs: $\text{Consum de mercaderies} / \text{Estoc Mig}$
- Rati de termini de cobrament: $\text{Clients} / \text{Vendes} + \text{IVA} * 365$
- Rati de termini de pagament: $\text{Proveïdors} / \text{Compres} + \text{IVA} * 365$

» Ratis de rendibilitat:

- Rendibilitat econòmica (ROI): $\text{BAIL} / \text{Actiu Total}$
- Rendibilitat financera (ROE): $\text{Benefici Net} / \text{Fons Propis}$

Rendibilitat Financera

- » La rendibilitat financera mostra el benefici ja generat per l'empresa amb la relació del capital aportat pels socis

$$rf = \frac{\text{B.neto}}{\text{Recursos propis}} = \frac{\text{B.neto}}{\text{Vendes}} \cdot \frac{\text{Vendes}}{\text{Actiu}} \cdot \frac{\text{Actiu}}{\text{Recursos propis}}$$

↑
Marge

↑
Rotació

↑
Palanquejament

El palanquejament financer

- » El **palanquejament financer** consisteix a utilitzar algun mecanisme (com a deute) per augmentar la quantitat de diners que podem destinar a una inversió. És la **relació entre capital propi i el realment utilitzat en una operació financera**.

El palanquejament financer

- » Incrementar el palanquejament implica **augmentar l'endeutament de l'empresa.**
- » Aquest increment d'endeutament **pot tenir efectes positius** en determinades situacions.
- » Un dels factors que influeixen més sobre l'efecte palanquejament és l'aparició de **costos financers** per retribuir l'exigible de l'empresa
- » Per això s'ha de considerar el **cost mitjà de finançament aliè de l'empresa**

$$CFA = \frac{\text{Despeses financeres}}{\text{Exigible total}}$$

El palanquejament financer

